

KAFFEFØRST

Seattle er USAs kaffe hovedstad. Slik var det ikke i 1971, da Zev Siegl og to kompiser startet Starbucks. I år åpner kaffekjeden i land nummer 56 – på Gardermoen.

TEKST ØYVIND HOLEN FOTO JAMES REXROAD
Seattle, USA

– **DETTE ER INTERESSANT**, sier Zev Siegl.

Mannen med de grå krøllene og det milde smilet har tatt D2 med på en kaffebarodyssé i Seattle. Det er 40 år siden han startet det som skulle bli verdens største kaffebarkjede, Starbucks. Nå er han midt i et sprudlende kåseri om de positive sidene ved Seattles historie, bygninger og multikulturelle nabolag. Men i møte med Starbucks' flaggskip i den motkulturelle bydelen Capitol Hill, blir han for første gang målløs.

Kjedens rundt 17.000 kaffebarer i 55 land er i hovedsak svært like, men i møte med de små forskjellene blir selv Starbucks' grunnlegger målløs. Her får Siegl akkurat lagt ut om hvordan baristaene på Seattles uavhengige kaffekjeder er de eneste som «tegner» små kunstverk i melkeskummet, så serverer Starbucks i Olive Way en cappuccino med en liten skumblostm. I anledning Gay Pride-festivalen går alle ansatte rundt i regnbuefargede t-skjorter med mottoet «Starbucks Pride». Akkurat denne filialen har klengenavnet «Gaybucks».

– Her har vi et multinasjonalt selskap med milliardomsetning, men fortsatt kan de gjøre ting som dette, sier en imponert Siegl.

Men da D2 vil ta bilde av ham med den karakteristiske Starbucks-koppen i hånden, setter han foten ned.

– Jeg kan godt stå foran bygningen, men jeg vil ikke holde noen kopp. Da ser det ut som om jeg reklamerer for dem.

Siegl grunnla riktignok Starbucks, men solgte seg ut allerede i 1980 – og har bare tjent småpenger på kaffekjeden.

KAFFENAZIEN. En dag i desember 1970 går en dame inn i Peet's Coffee and Tea i Berkeley, California, for å kjøpe kaffe. Innehaveren, Alfred

Peet, spør hvordan hun tilbereder kaffen sin. Da Peet får høre at hun bruker en kaffetrakter av nyere modell, klikker han. Hollandskamerikaneren hater disse perkolatorkannene som ble populære på 1950-tallet. Kaffen får bitter smak når den passerer varmeelementene flerfoldige ganger, mener han. Peet griper fatt i damen, presser henne opp mot veggen, legger albuen mot halsen hennes, og skriker med rundt 30 andre kunder som sjokkerte vitner:

– Kvitt deg med maskinen! Du ødelegger kaffen min! Jeg vil ikke selge til slike folk.

Ett av vitnene var Zev Siegl, som denne uken var lærling hos Peet.

– Det var rent teater. Han skrek ikke først og fremst til henne, men til de andre kundene. Han ville lære folk hvordan de skulle lage den beste kaffen, ler Siegl.

Han hadde kontaktet Peet fordi han og kompiserne Jerry Baldwin og Gordon Bowker ville åpne et lignende kaffeutsalg hjemme i Seattle. Etter flere kasserte gründerideer, tenkte de at det kanskje var behov for et utsalg i Seattle?

– Jeg ringte Peet, og han tok oss under sine vinger.

GOURMETREVOLUSJON. 30. mars 1971 åpnet trioen den første Starbucks-butikken. På 1960-tallet blandet de store kaffeselskapene arabica-kaffe med langt dårligere robustakaffe for å presse prisene nedover. På butikken i Seattle ristet og kvernet de egne kaffebønner.

– Kaffe var først og fremst noe sosialt, eller noe du drakk for å holde deg våken, forklarer Siegl.

På 1970-tallet begynner en amerikansk renessanse for gourmetmat å spire. Der amerikanske forbrukere tidligere var fornøyd med tre typer ost og fire sorter yoghurt, økte nå »

STARBUCKS

VERDENS største kaffebarselskap, dannet i Seattle i 1971 av kompiserne Zev Siegl, Gordon Bowker og Jerry Baldwin.

NAVNET er hentet fra romanen «Moby Dick». Ideen var opprinnelig å kalle butikken opp etter båten Pequod, men det endte med førstestyrmann Starbuck.

I 1987 solgte grunnleggerne Starbucks til sin tidligere markedssjef Howard Schultz, som umiddelbart åpnet kaffebarer utenfor Seattle. **HAR I** dag rundt 11.000 utsalg i USA, samt rundt 6000 utsalg i 54 andre land. Starbucks tilbyr ikke franchise, men eier alle butikkene selv.

I JANUAR 2011 ble Starbucks Iced Latte-produkter lansert i Norge. De har oppnådd en markedsandel på 37 prosent for drikkeklare kaffeprodukter i Norge. **5. FEBRUAR 2012** åpner Starbucks sin første kaffebar i Norge, over 200 kvadratmeter i ankomsthallen på Gardermoen.

NETT starbucks.com